

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2023/1306,**26. juuni 2023,****millega toetatakse Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni käsitlevat projekti muutuvas piirkondliku julgeoleku keskkonnas**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 2016. aastal vastu võetud Euroopa Liidu üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia ning 2003. aastal vastu võetud massihävitusrelvade leviku vastane Euroopa Liidu strateegia tuginevad veendumusele, et julgeoleku, sealhulgas tuumarelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise käsitlemiseks on parim mitmepoolne lähenemisviis.
- (2) Seetõttu on liit võtnud nõuks toetada ja rakendada olemasolevaid desarmeerimise ning tuumarelvade leviku tõkestamise lepinguid, kokkuleppeid ja norme ning tõhustada nende rakendamist ja ülemaailmset kohaldamist, samuti teha kolmandate riikidega koostööd ja neid mitmepoolsetest konventsioonidest ja kordadest tulenevate kohustuste täitmisel abistada.
- (3) 13. juulil 2008 toimunud Pariisi Vahemere tippkohtumise ühisdeklaratsioonis, millega loodi Vahemere Liit, kinnitati veel kord ühist tahet saavutada rahu ja piirkondlik julgeolek kooskõlas 27.–28. novembril 1995 toimunud Euroopa – Vahemere piirkonna konverentsil vastu võetud Barcelona deklaratsiooniga, muu hulgas järgides massihävitusrelvi käsitlevaid rahvusvahelisi lepinguid ja konventsioone ning piirkondlikke kordasid, nagu tuumarelvavabad tsoonid.
- (4) Tuumarelva leviku tõkestamise lepingu 2010. aasta läbivaatamiskonverentsil rõhutati Lähis-Ida käsitleva 1995. aasta resolutsiooni (edaspidi „1995. aasta resolutsioon“) täieliku rakendamiseni viiva protsessi tähtsust. Seetõttu kiideti tuumarelva leviku tõkestamise lepingu 2010. aasta läbivaatamiskonverentsil heaks praktilised sammud, muu hulgas kaaluti kõiki 1995. aasta resolutsiooni rakendamise toetamisele suunatud pakkumisi, sealhulgas liidu pakkumist korraldada 2008. aasta juunis korraldatud seminari jätkuseminar.
- (5) Tuumarelva leviku tõkestamise lepingu 2010. aasta läbivaatamiskonverentsil tunnistati ka kodanikuühiskonna tähtsat rolli 1995. aasta resolutsiooni rakendamisel ja julgustati kõiki jõupingutusi sellega seoses.
- (6) 24. mail 2018. aastal esitatud desarmeerimiskavas „Meie ühise tuleviku kindlustamine“ lubas ÜRO peasekretär teha ÜRO liikmesriikidega koostööd tuumarelvavabade tsoonide tugevdamise ja konsolideerimise, sealhulgas sarnaste uute tsoonide loomise nimel, sealhulgas Lähis-Idas.
- (7) Liit on järjepidevalt väljendanud oma valmisolekut toetada sellist protsessi, mille tulemusel luuakse Lähis-Idas massihävitusrelvadest vaba tsoon, toetades usalduse suurendamise protsesse, mida tehti eelkõige liidu seminaride ja töötubade abil, nagu need, mis toimusid 2008, 2011 ja 2012. aastal, ning toetades aastatel 2019–2023 ÜRO Desarmeerimisüuringute Instituudi (UNIDIR) projekti usalduse suurendamise meetmete kohta, mille tulemusel luuakse nimetatud tsoon, vastavalt nõukogu otsusele (ÜVJP) 2019/938 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Nõukogu 6. juuni 2019. aasta otsus (ÜVJP) 2019/938, millega toetatakse usalduse suurendamise protsessi, mille tulemusel luuakse Lähis-Ida tuumarelva- ja kõikide muude massihävitusrelvade vaba tsoon (ELT L 149, 7.6.2019, lk 63).

- (8) Liit soovib jätkata protsessi toetamist, mille tulemusel luuakse Lähis-Idas massihävitusrelvadest vaba tsoon, jätkates selleks UNIDIRi töö toetamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Selleks et edendada liidu ülesannet luua Lähis-Idas massihävitusrelvadest vaba tsoon, toetab liit UNIDIRi projekti, millel on järgmised üldised eesmärgid:
 - aidata leevendada piirkondlike massihävitusrelvade leviku suundumusi;
 - toetada piirkondlikke julgeolekukordasid ja relvastuskontrolli, tuumarelvade leviku tõkestamist ning desarmeerimise norme ja protsesse;
 - töötada välja põhjalikum arusaam seostest Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni ning praeguste piirkondlike ja rahvusvaheliste arengute vahel, ning
 - edendada efektiivse, kontrollitava, kaasava ja kestliku massihävitusrelvadest vaba tsooni loomist Lähis-Idas.
2. Projektide üksikasjalik kirjeldus on esitatud lisas toodud projektidokumendis.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab kõrge esindaja.
2. Artikli 1 lõikes 1 osutatud projekti tehnilist rakendamist teostab UNIDIR, mis täidab seda ülesannet kõrge esindaja vastutusel. Sel eesmärgil sõlmib kõrge esindaja UNIDIRiga vajalikud kokkulepped.

Artikkel 3

1. Artikli 1 lõikes 1 osutatud projekti rakendamise lähtesumma on 2 099 969 eurot.
2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 kehtestatud summast, hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele normidele ja menetlustele.
3. Järelevalvet lõikes 1 osutatud summast rahastatavate kulude nõuetekohase haldamise üle teeb komisjon. Kõnealusel eesmärgil sõlmib komisjon UNIDIRiga rahalist toetust käsitleva lepingu. Kõnealusel lepingus sätestatakse, et UNIDIR tagab liidu panuse nähtavuse vastavalt selle panuse suurusele.
4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud rahalist toetust käsitleva lepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Komisjon teavitab nõukogu nimetatud protsessis esile kerkinud raskustest ja kõnealuse lepingu sõlmimise kuupäevast.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja annab nõukogule UNIDIRi poolt iga 12 kuu järel koostatavate kirjeldavate aruannete põhjal aru käesoleva otsuse rakendamise kohta. Nimetatud aruannete põhjal viib nõukogu projekti lõpus läbi hindamise.
2. Komisjon esitab teavet artikli 1 lõikes 1 nimetatud projekti rakendamise finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.
2. Käesolev otsus kaotab kehtivuse 36 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud rahalist toetust käsitleva lepingu sõlmimisest. Kui kuue kuu jooksul alates käesoleva otsuse jõustumisest ei ole nimetatud rahastamislepingut sõlmitud, kaotab käesolev otsus kehtivuse.

Luxembourg, 26. juuni 2023

Nõukogu nimel

eesistuja

J. BORRELL FONTELLES

LISA

Projekt, millega toetatakse Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni muutavas piirkondliku julgeoleku keskkonnas

Lähis-Idas toimuvad muutused, süveneb ebastabiilsus, ebakindlus ning tavarelvade omandamine ja kasutamine ning mure mittetavarelvade edasise kasutamise ja leviku pärast. Nimetatud asjaolude ja muude ülemaailmsete sündmuste tulemusena leiavad piirkondlikus julgeolekukeskkonnas aset märkimisväärsed muutused, millel võib olla püsiv mõju massihävitusrelvade levikule piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil. UNIDIRi kavandatud projektiga edendatakse massihävitusrelvade leviku tõkestamist, relvastuskontrolli ja desarmeerimismismeete ja -eesmärke Lähis-Idas, toetades Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni algatust ja piirkondlikke julgeolekuga seotud protsesse poliitika seisukohast oluliste teadusuuringute, suutlikkuse suurendamise ja dialoogi kaudu.

Kontekst ja põhjendused

Massihävitusrelvade leviku tõkestamise korrad kogu maailmas on kriisis. Viimase kahe aastakümne jooksul on nende mõju nõrgenenud, kuna massihävitusrelvade leviku tõkestamise, relvastuskontrolli ja desarmeerimismeetmete asemel on eelistatud geopoliitilisi huve. Tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu teise järjestikuse läbivaatamiskonverentsi lõppdokumendi vastuvõtmata jätmine on vaid üks, aga väga selge näide nimetatud kordade praegusest kriisist. Kirjeldatud laias geograafilises kontekstis toimuvad suured muutused ka Lähis-Ida julgeolekukeskkonnas. Riigisiselt on sotsiaalsed rahutused või kodusõda toonud kaasa pideva ebastabiilsuse, mis on põhjustanud elanikkonna sundrännet, mõjutades seega julgeolekut ja stabiilsust naaberpiirkondades. Pidev ebastabiilsus on avaldanud mõju ka piirkonna valitsuste suutlikkusele käsitleda välispoliitilisi küsimusi, näiteks osalemist mitmepoolsetes ja piirkondlikes algatustes massihävitusrelvade leviku tõkestamiseks. Piirkondlikul tasandil on liidud vahetunud, mõjutades pikaajalist piirkondlikku võimutasakaalu ja tasakaalustamatust. Ühtlasi on piirkonna julgeolekukeskkonda raputanud piirkonnaväliste osalejate tegevus, nagu sõjaline kohalolek, tegevus ja toetus ning vägede väljaviimised.

Riigisisese ja piirkondliku ebastabiilsuse kombinatsioon on tinginud kahe paralleelse protsessi tekkimise, millel võib olla püsiv mõju massihävitusrelvade piirkondlikule ja rahvusvahelisele levikule. Ühest küljest on piirkond olnud tunnistajaks tavarelvade ja potentsiaalselt mittetavarelvade omandamise ja kasutamise suurenemisele ning tuumarelvade arendamise võimekuse kasutuselevõtule (või selle ohule), mis toimub olemasolevate massihävitusrelvade alase võimekuse taustal. Teisest küljest on piirkondlikud riigid näidanud üles suuremat valmisolekut tegeleda oma piirkondlike julgeolekuprobleemidega piirkondlike ja allpiirkondlike läbirääkimiste kaudu, nagu näiteks Aabrahami lepingud, Jeemeni relvarahu, Iisraeli-Liibanoni merepiiri piiritlemise kokkulepe, Iraani ja Saudi-Araabia ning Iraani-Araabia Ühendemiraatide dialoogid ning käimasolevad jõupingutused pidada Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni üle läbirääkimisi ÜROs. Kuigi need kaks suundumust võivad tunduda vastuolulised, pidades silmas nende mõju massihävitusrelvade levikule, võivad need väga tõenäoliselt ka edaspidi toimuda paralleelselt.

Projekti eesmärgid

Kavandatud projektil on neli üldeesmärki:

- aidata leevendada piirkondlike massihävitusrelvade leviku suundumusi;
- toetada piirkondlikke julgeolekukordasid ja relvastuskontrolli, massihävitusrelvade leviku tõkestamist ning desarmeerimise norme ja protsesse;
- töötada välja põhjalikum arusaam seostest Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni ning praeguste piirkondlike ja rahvusvaheliste arengute vahel, ning
- edendada efektiivse, kontrollitava, kaasava ja kestliku massihävitusrelvadest vaba tsooni loomist Lähis-Idas.

Projekti lähenemisviis

Kõnealuse projektiga rakendatakse terviklikku lähenemisviisi, mis hõlmab kõiki teadusuuringute komponente, ideede kogumist, uute ettepanekute tegemist, suutlikkuse suurendamist ja dialoogi ning tööd selle nimel, et jõuda erinevate osalejate ja sihtrühmadeni ning neid kaasata. Kavandatud projektiga saavutatakse need eesmärgid kolme töösuuna (tulemuste) ja nendega seotud väljundite rakendamise kaudu:

- **Töösuund 1. Süvendada piirkondliku massihävitusrelvade levikuga seotud põhjuste, motiivide ja riskide mõistmist ja hindamist, et leida lahendusi piirkondliku julgeoleku suurendamiseks ja edendada piirkondlikke lahendusi massihävitusrelvade levikule Lähis-Idas.** Töösuunaga 1 plaanitakse suurendada teadlikkust ja arusaamist teguritest, mis põhjustavad massihävitusrelvade levikut Lähis-Ida piirkonnas. Eesmärk on teha kindlaks massihävitusrelvade leviku algpõhjused, sealhulgas strateegilised, poliitilised või muud ajendid, samuti nendega seotud riskid ja tagajärjed. Töösuuna lõppeesmärk on leida praktilisi lahendusi piirkondliku julgeoleku suurendamiseks ja massihävitusrelvade leviku tõkestamiseks Lähis-Idas. See hõlmab käimasolevate ja uute piirkondlike julgeolekuprotsesside edendamist ning Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni algatust, mis keelaks massihävitusrelvade omamise, tootmise ja kasutamise piirkonnas ning edendaks desarmeerimist ja massihävitusrelvade leviku tõkestamist. Süvendades arusaamist probleemidest ja uurides võimalikke lahendusi, on töösuuna 1 eesmärk toetada turvalisema ja stabiilsema Lähis-Ida arengut.
- **Töösuund 2. Suurendada piirkondlikku suutlikkust, et paremini mõista probleeme ja leida lahendusi, mis on seotud Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooniga seotud läbirääkimiste ja rakendamisega.** Töösuuna 2 eesmärk on suurendada Lähis-Ida riikide suutlikkust osaleda tõhusalt läbirääkimistel ja piirkondlike julgeolekuprotsesside, eelkõige Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni rakendamisel üldiselt. See hõlmab piirkondlike osalejate suutlikkuse suurendamist, et mõista massihävitusrelvade leviku probleemi keerukust, ning nende suutlikkuse arendamist praktiliste lahenduste leidmiseks ja rakendamiseks. Töösuuna meetmed hõlmavad koolitus- ja suutlikkuse suurendamise programme pakkumist valitsusametnikele, ekspertidele ja muudele asjaomastele sidusrühmadele ning sihtrihma laiendamise toetamist piirkonnas. Üldine eesmärk on luua teadlikum ja aktiivsem piirkondlik kogukond, kellel on paremad võimalused massihävitusrelvade levikuga seotud probleemide lahendamiseks ja piirkondliku julgeoleku edendamiseks. Piirkondliku suutlikkuse suurendamise ja probleemide parema mõistmise kaudu on töösuuna eesmärk toetada käimasoleva ja uue piirkondliku julgeolekuprotsessi, sealhulgas Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni üle peetavaid tulemuslikke läbirääkimisi ja rakendamist ning seeläbi soodustada muid piirkondlikke julgeolekukokkuleppeid ning relvastuskontrolli ning massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise protsesse.
- **Töösuund 3. Toetada efektiivse, kontrollitava, kaasava ja kestliku massihävitusrelvadest vaba tsooni loomist Lähis-Idas.** Tagamaks, et Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsoon oleks terviklik, tõhus ja kontrollitav, keskendutakse töösuunas 3 ka läbirääkimiste ja tsooni rakendamisega seotud tehniliste ja õiguslike aspektide toetamisele. Töösuuna lõppeesmärk on edendada Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni, mis on saavutatav ja jätkusuutlik, st seda on võimalik saavutada ja see püsib aja jooksul ning on jätkuvalt peamine vahend piirkondliku julgeoleku suurendamiseks ja massihävitusrelvade leviku tõkestamiseks Lähis-Idas.

Projekti tegevused ja eeldatavad väljundid

Projekti raames viiakse läbi tegevusi, korraldatakse üritusi ja avaldatakse aruandeid, et edendada nelja reformitegevust kõigis kolmes töösuunas.

Töösuund 1. Süvendada piirkondliku massihävitusrelvade levikuga seotud põhjuste, motiivide ja riskide mõistmist ja hindamist, et leida lahendusi piirkondliku julgeoleku suurendamiseks ja edendada Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni ühe lahendusena massihävitusrelvade levikule Lähis-Idas. Selle töösuuna raames tehakse projekti käigus järgmist:

- korraldatakse kaks või enam ümarlauda, et arutada praeguseid piirkondlikke ja rahvusvahelisi arenguid ning nende mõju piirkondlike ohtude tajumisele. See hõlmab ekspertide, valitsusametnike ja muude asjaomaste sidusrühmade kokkukutsumist, et vahetada arvamusi ja seisukohti piirkondlike julgeolekuprobleemide kohta ning arutada viise piirkondliku koostöö ja stabiilsuse edendamiseks;
- viiakse läbi uuringuid, et teha kindlaks piirkondlike ohtude tajumine, vaadata läbi vahendid relvastuskontrolli, massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise ning piirkondliku julgeoleku saavutamiseks ning teha kindlaks, kuidas piirkondlike julgeolekuprotsesside ja Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni abil saab neid probleeme käsitleda. Kirjeldatud uuring hõlmab massihävitusrelvade levikut piirkonnas põhjustavate tegurite põhjalikku analüüsi ning olemasolevate piirkondlike julgeolekuprotsesside ja -mehhanismide tugevate ja nõrkade külgede uurimist;
- avaldatakse dokument, milles tehakse kokkuvõtte uuringu tulemustest ja selgitatakse välja viisid, kuidas leevendada massihävitusrelvade piirkondliku levikuga seotud põhjuseid, ajendeid ja riske. Käesolevas dokumendis esitatakse poliitilised järeldused piirkondlike julgeolekuprotsesside tõhustamiseks ja Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni edendamiseks, mida käsitletakse ühe peamise vahendina massihävitusrelvade leviku tõkestamiseks Lähis-Idas.

Ümarlaudade kokkukutsumise, uuringute läbiviimise ja dokumendi avaldamisega on nende jõupingutuste eesmärk suurendada arusaamist piirkondlikest ohtudest ning leida praktilisi lahendusi piirkondliku julgeoleku suurendamiseks ja massihävitusrelvade leviku tõkestamiseks Lähis-Idas.

Töösuund 2. Suurendada piirkondlikku suutlikkust, et paremini mõista probleeme ja leida lahendusi, mis on seotud Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooniga seotud läbirääkimiste ja rakendamise. Selle töösuuna raames tehakse projekti käigus järgmist:

- luuakse selliste üksikisikute ja institutsioonide võrgustikud, mis töötavad ja edendavad piirkondlikku julgeolekut, sealhulgas seoses Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooniga, et parandada arusaamist küsimustest, eesmärgiga anda teavet oma riikliku poliitika kujundamiseks ning osaleda käimasolevates ja tulevastes aruteludes. See hõlmab partnerluste loomist olemasolevate organisatsioonide ja algatustega ning Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni edendamisele suunatud uute võrgustike ja liitude arendamise toetamist. Eesmärk on luua, tugevdada ja integreerida olemasolevaid jõupingutusi, et edendada Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni ning maksimeerida selle mõju piirkondlikule julgeolekule;
- korraldatakse vähemalt kaks suutlikkuse suurendamise töötuba piirkondlikele ametnikele ja ekspertidele, et parandada arusaamist küsimustest, mis on seotud piirkondliku julgeoleku, massihävitusrelvade leviku ja nende lahendamiseks tehtavate jõupingutustega, sealhulgas seoses Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni üle peetavate läbirääkimiste ja rakendamise. Nimetatud töötoad pakuvad osalejatele koolitus- ja haridusvõimalusi, et süvendada oma teadmisi ja oskusi ning töötada välja praktilised läbirääkimis- ja rakenduslahendused;
- hallatakse ja täiustatakse Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni veebivahendeid UNIDIRi veebisaidil. See hõlmab olemasolevate ressursside ja materjalide ajakohastamist ning uute veebipõhiste vahendite ja ressursside väljatöötamist, et toetada Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni edendamist ja rakendamist;
- tõlgitakse vähemalt kolm väljaannet piirkondlikesse keeltesse. See aitab arendada terminoloogiat kohalikes keeltes ning laiendades praeguste ja tulevaste piirkondlike ekspertide arusaamist, parandada piirkondlike osalejate juurdepääsu Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooniga seotud teabele ja ressurssidele ning edendada selle nähtavust ja sellest arusaamist piirkonnas.

Luues võrgustikke, korraldades suutlikkuse suurendamise seminare, arendades ja tõhustades veebipõhiseid vahendeid ning tõlkides väljaandeid, on nende jõupingutuste eesmärk edendada piirkondlike julgeolekualaseid jõupingutusi ja Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni ning suurendada piirkondlikku suutlikkust osaleda tõhusalt nende üle peetavates läbirääkimistes ja rakendamises.

Töösuund 3. Edendada efektiivse, kontrollitava, kaasava ja kestliku massihävitusrelvadest vaba tsooni loomist Lähis-Idas.

- avaldatakse vähemalt kolm poliitikadokumenti, milles käsitletakse Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni üle peetavatel läbirääkimistel ja/või rakendamisel tekkinud väljakutseid. Dokumentides käsitletakse mitmeid piirkondliku julgeoleku, desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamisega seotud küsimusi ning esitatakse mõju ja võimalused nende probleemide lahendamiseks. Nendes esitatakse põhjalik ja teadlik analüüs Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni ees seisvate peamiste probleemide kohta ning need aitavad kaasa nimetatud tsooni üle peetavatele edukatele läbirääkimistele ja rakendamisele;
- korraldatakse vähemalt kaks avalikku üritust arutamaks küsimusi, mis on seotud Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni üle peetavate läbirääkimiste ja rakendamise. Üritustel tulevad kokku eksperdid, valitsusametnikud ja muud asjaomased sidusrühmad, et arutada ja vahetada arvamusi Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooniga seotud väljakutsete ja võimaluste üle;
- antakse ülevaateid ja pakutakse tuge Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni alastele käimasolevatele jõupingutustele, mis on seotud rakendamise ja muude piirkondlike julgeolekuprotsessidega. See hõlmab asjaomaste sidusrühmade toetamist ja nõustamist.

Avaldades poliitikadokumente, korraldades avalikke üritusi ning pakkudes teabetunde ja toetust, on jõupingutuste eesmärk aidata kaasa läbirääkimistele ja Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni rakendamisele ning tegeleda nende protsesside käigus tekkida võivate peamiste probleemidega.

Sihtrühm

Kavandatav projekt aitab kaasa relvastuskontrolli, desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise alastele jõupingutustele nii piirkondlikul kui ka rahvusvahelisel tasandil. Sihtrühm koosneb kolmest kattuvast rühmast:

- piirkonna poliitikakujundajad ja diplomaadid, kes tegelevad relvastuskontrolli, desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise ning piirkondlike julgeolekuküsimustega. See hõlmab ka piirkondlike ametnike ja eksperte ning neid, kes töötavad piirkondlikel ja mitmepoolsetel foorumitel, sealhulgas tuumarelvade leviku tõkestamise, keemiarelvade konventsiooni, bioloogiliste relvade konventsiooni läbivaatamiskonverentsid ja Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsooni konverents. Erilist tähelepanu pööratakse sellele, et jõuda vähem esindatud rühmadeni, nagu noored poliitikakujundajad, eksperdid, naised ja piirkonna teadlased, kelle hääl on diskussioonidest sageli puudu;

- rahvusvahelise julgeoleku poliitika kujundajad, diplomaadid ja teadlased, eelkõige need, kes keskenduvad relvastuskontrollile, desarmeerimisele ning tuuma-, keemia- ja bioloogiliste relvade ja nende kandesüsteemide leviku tõkestamisele Lähis-Idas, samuti Lähis-Ida massihävitusrelvadest vaba tsoonile ja piirkondlikule julgeolekule või kujunemisjärgus tehnoloogiatele;
- Lähis-Ida teadlased ja valdkonna praktikud, kes püüavad jälgida ja saada aru kiiresti muutuvast dünaamikast piirkonnas, selle liikmesriikides ja elanikkonna seas ning liitide ja võimekuse nihkumise tagajärjedest piirkonna julgeolekule ja väljavaadetele ennetada ja leevendada praeguste ja tulevaste pingete põhjuseid, konflikte ja massihävitusrelvade levikut.

Projekti ajakava

Projekt peaks algama 2023. aasta juuli keskpaigas ja kestma 36 kuud. Projekt peaks lõppema 2026. aasta juulis. Projekti lõplik kirjeldav aruanne ja finantsaruanded koostatakse 2026. aasta lõpuks.

Projekti üldjuhtimine ja järelevalve

Kõnealune projekt viiakse ellu ÜRO Desarmeerimisüuringute Instituudi (UNIDIR) egiidi all. UNIDIR on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni raames tegutsev autonoomne asutus, mis asutati 1980. aastal eesmärgiga viia läbi sõltumatuid teadusuuringuid desarmeerimise ja sellega seotud probleemide vallas, eeskätt seoses rahvusvahelise julgeoleku küsimustega. Instituut asub Genfis ning instituudil on üleilmne maine ja pikaajalised eksperditeadmised massihävitusrelvade küsimuses, sealhulgas märkimisväärne institutsiooniline mälu ja arhiiv desarmeerimisprotsesside kohta, sealhulgas tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu ja tuumarelvavabade tsoonide kohta kogu maailmas; institutsioon on avaldanud märkimisväärsel hulgal publikatsioone, mis kõik on avalikult kättesaadavad ja veebis tasuta ligipääsetavad.

UNIDIRi ülesannete üks oluline komponent on kutsuda kokku ja hõlbustada mitteametlikku dialoogi mitmesuguste ekspertide vahel desarmeerimisküsimustes alates massihävitusrelvadest lõpetades uute ja tekkivate relvatehnoloogiatega. Seetõttu on UNIDIRil lai võrgustik, millele tugineda, ja kogemused kohtumiste korraldamisel Genfis ja mujal ning kokkuvõtlike aruannete ja järelearuannete koostamisel.

UNIDIRi juhib järelevalvenõukogu, mis on samuti desarmeerimisküsimuste nõuandekogu, kelle ees UNIDIRi direktor on aruandekohuslane. Järelevalvenõukogus on esindatud mitmed eksperdirühmad kogu maailmast, kes kõik tegutsevad ad personam ja kohtuvad kaks korda aastas, et vaadata läbi UNIDIRi sisuline tegevus ja finantstehingud. Järelevalvenõukogu esitab kord aastas aruande oma töö kohta ÜRO peasekretärile. UNIDIRi direktor vastutab UNIDIRi korraldamise, juhtimise ja administreerimise eest, sealhulgas teadusuuringute sisuliste väljundite ning instituudi finants- ja administratiivprotsesside eest.

Kuigi UNIDIR on autonoomne organisatsioon, järgib see ÜRO finantsreegleid ja - norme ning organisatsiooni rahalisi vahendeid auditeerib ÜRO audiitorkomisjon. Kõiki projekti rahalisi vahendeid administreeritakse ja hallatakse Umoja kaudu ning need vaadatakse läbi kord kvartalis. UNIDIR annab aru individuaalsete projekti edusammude ja rahaliste vahendite kohta asjakohastele rahastajatele vähemalt kord aastas ja kuni kord kvartalis, sõltuvalt iga rahastaja nõudmistest.